

Qaddafi: Chỗ để tài nào cũng sẽ chết

Tác Giả: Ngô Nhân Dũng

Thứ Bảy, 22 Tháng 10 Năm 2011 08:02

Các chỗ để tài sẽ sớm muộn thì nào cũng sẽ bị lật đổ, nhưng mỗi nước có thể chết một cách khác nhau.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ **Moammar Gadhafi** □ □ □ □ □ □

Khi Mùa Xuân Ả Rập bắt đầu ở Tunisie lan tới Ai Cập, nhiều người đã liên tưởng ngay đến những cuộc cách mạng nhưng lật đổ chế độ cộng sản ở Đông Âu.

Không phải cuộc cách mạng nào cũng bùng nổ. Tunisie và Ai Cập kết thúc thúc ách chế tài một cách êm đềm giống Đông Đức, Ba Lan, Tiệp Khắc. Đến đây giống Libya kết thúc giống người Romania.

Một điểm khác biệt là Nicolae Ceauescu bị đem ra xử nhanh chóng trong vòng bí mật rồi bị hành quyết. Còn Qaddafi sau khi bị bắt ngoài mặt trận, đã bị bắt nhốt. Nhờ thế, có lẽ hàng ngàn người ở Libya giống chế độ cộng sản. Nếu chế độ khi đưa ông ta ra tòa rồi treo cổ như Saddam Hussein thì tàn quân của ông ta sẽ còn kháng cự lâu hơn.

Năm 2008, Qaddafi còn tiếp kiến bà Condoleezza Rice (và sau đó tiếp tiếp ông “phổ lòng” bà người trẻ tuổi M. xinh đẹp). Năm 2009, ông ta còn được diễn văn trước hội đồng Liên Hiệp Quốc, lần đầu tiên và lần duy nhất. Sau khi nói 15 phút như mọi nguyên thủ quốc gia khác được phép sẽ được, ông tiếp tục nói thêm 80 phút nữa; coi chừng giới cũng phải ngoan ngoãn lắng nghe như dân Libya đối với quyền mình. Năm ngoái, ông còn công du sang Roma một cách vang. Thoáng chốc, tất cả trở về cát bụi.

Trong thế kỷ 20 khi nhiều nước giành lấy độc lập, có những nước lo xây dựng các thể chế chính trị, xã hội làm nên từng lâu dài; những nước khác thì có các “lãnh tụ anh minh” xuất hiện đóng vai “anh hùng cứu quốc”. Một trong những người Hùng đó là ông Qaddafi. Sau khi ông Qaddafi chết, nước Libya sẽ ra thế nào, chưa ai biết chắc. Dĩ nhiên của ông là một xã hội phân liệt, chứ có đâu là phong phú ngoài ra không có một thứ gì khác để sống như một quốc gia. Những người cộng sản đưa cuộc nội chiến chia sẻ một ý chí, là lật đổ Qaddafi; ngoài ra chưa biết họ sẽ làm gì với di sản ông ta để lại. Vì họ không được chuần b. Các nước Libya không được chuần b, sau 42 năm sống dưới một chế độ chế tài khốc nghiệt.

Qaddafi rất giống những người Hùng thuộc thế hệ trước ông, những Fidel Castro (còn sống),

Qaddafi: Ch ấ đ ấ c tài nào cũng s ấ ch ấ t

Tác Giả: Ngô Nhân D ấ ng

Thứ Bảy, 22 Tháng 10 Năm 2011 08:02

Pol Pot (đ ấ ch ấ t), gi ấ ng c ấ Mao Tr ấ ch Đ ấ ng, Kim Nh ấ t Thành và Kim Chính Nh ấ t; hay xa h ấ n n ấ a, Stalin, Hitler. H ấ l ấ t đ ấ tr ấ t t ấ x ấ h ấ i cũ và kêu g ấ i ng ấ i dân theo mình b ấ ng gi ấ c m ấ ng xây đ ấ ng m ấ t qu ấ c gia hùng c ấ ng trên nh ấ ng n ấ n t ấ ng hoàn toàn m ấ i. Qaddafi ch ấ n cho mình nh ấ ng danh hi ấ u nh ấ Gi ấ ng s ấ (Imam) c ấ a Th ấ gi ấ i H ấ i Giáo; Nhà Đ ấ i Cách M ấ ng; Khoa Tr ấ ng c ấ a các Nhà Cai tr ấ Á R ấ p; Anh C ấ L ấ nh đ ấ o (khi c ấ p chính quy ấ n, Đ ấ i Tá Qaddafi ch ấ a đ ấ y 30 tu ấ i; n ấ u già h ấ n vài ch ấ c tu ấ i ch ấ c ông ta cũng mu ấ n đ ấ c tôn x ấ ng là Bác, hay là Cha già Dân t ấ c).

Qaddafi cũng đ ấ cao m ấ t ch ấ nghĩa qu ấ c t ấ, không t ấ gi ấ i h ấ n mình trong ph ấ m vi qu ấ c gia, quá ch ấ t h ấ p. Ông ta cũng tuyên b ấ m ấ t th ấ Ch ấ nghĩa X ấ h ấ i; gi ấ ng nh ấ Hitler cũng dùng cái tên h ấ p đ ấ n này. Đ ấ i danh nghĩa m ấ t ch ấ nghĩa x ấ h ấ i, ông cũng t ấ ch th ấ tài s ấ n c ấ a t ấ nhân, m ấ t cách v ấ a tích lũy ti ấ n b ấ c trong tay v ấ a b ấ t m ấ i ng ấ i ph ấ i ch ấ u làm nô l ấ cho gu ấ ng máy ban phát c ấ m áo, nhà c ấ a và các th ấ ân hu ấ khác. Theo g ấ ng c ấ a Stalin và Mao, Qaddafi bi ấ t r ấ ng khi ki ấ m soát đ ấ c n ấ i c ấ m là có ph ấ ng pháp ki ấ m soát toàn th ấ x ấ h ấ i h ấ u hi ấ u nh ấ t. Nh ấ ng n ấ m đ ấ u kinh t ấ ch ấ a đ ấ. Qaddafi cũng t ồ ra m ấ t gu ấ ng máy công an, m ấ t v ấ, b ấ t, gi ấ t, tra t ấ n nh ấ ng ng ấ i có ý ki ấ n khác. Qaddafi s ấ đ ấ ng gu ấ ng máy chuyên ch ấ c ấ a mình đ ấ nuôi m ấ t đ ấ m thu ấ c h ấ tham nh ấ ng, t ấ p trung quanh gia đ ấnh ông ta; nh ấ tài nguyên đ ấ u l ấ a đ ấ i dào. Gi ấ ng các bác Mao, bác Kim, Qaddafi bên ngoài r ấ t l ấ ng m ấ n. Anh C ấ đòi s ấ ng trong m ấ t cái l ồ u. Chung quanh nuôi l ồ c đ ấ, nuôi dê, c ấ u theo l ồ i s ấ ng c ấ truy ấ n c ấ a nh ấ ng ng ấ i du m ấ c. Khi sang New York h ấ p Đ ấ i H ấ i Đ ấ ng Li ấ n Hi ấ p Qu ấ c, Qaddafi đòi đ ấ ng m ấ t cái l ồ u đ ấ ng ấ ch ấ không vào khách s ấ n. Khi các dân quân n ấ i đ ấ y chi ấ m Tripoli ng ấ i dân Libya m ấ i khám phá ra c ấ m ấ t cu ấ c s ấ ng xa hoa c ấ a gia đ ấnh l ấnh t ấ kính yêu.

Đ ấ b ồ o đ ấ m b ồ máy k ấ m ch ấ x ấ h ấ i, Qaddafi t ấ nhiên cũng đ ấ ng lên m ấ t b ồ máy nói đ ấ i trá tuyên truy ấ n cho ch ấ đ ấ. Theo g ấ ng cu ấ n Sách Đ ấ c ấ a Mao Tr ấ ch Đ ấ ng, ông ta xu ấ t b ồ n cu ấ n Sách Xanh năm 1975; b ồ t h ồ c sinh, sinh viên h ồ c t ấ p “T ấ t ấ ng Gaddafi,” môn h ồ c quan tr ấ ng nh ấ t trong các khóa tr ấnh. Qaddafi ra l ồ nh m ấ i thành ph ồ ph ồ i đ ấ ng t ấ ng, không ph ồ i ch ồ có hình ông ta mà c ồ hình b ồ Sách Xanh c ồ a “T ấ T ấ ng Gia Cách M ấ ng” Qaddafi n ấ a.

Cũng gi ấ ng nh ấ các bác Kim Chính Nh ấ t, bác Pol Pot và bác Mao, Anh C ấ L ấ nh đ ấ o Qaddafi ph ồ i đ ấ c tôn th ấ, chi ấ m đ ấ c quy ấ n ni ấ m kính ng ấ ng c ấ a dân chúng. Báo, đài không đ ấ c nh ồ c đ ấ n, không đ ấ c in hình m ấ t nhân v ấ t nào khác ngoài l ầnh t ầnh minh. C ồ đ ấ n các ngôi sao bóng đá cũng không đ ấ c đ ấ cao trong các ph ồ ng ti ấ n truy ấ n thông.

Kinh nghi ồ m c ồ a các qu ấ c gia s ấ ng đ ồ i nh ồ ng Ng ồ i Hùng nh ồ Qaddafi cho th ồ y di s ồ n mà h ồ đ ồ l ồ i là nh ồ ng x ấ h ồ i tan r ầ, nh ồ ng qu ấ c gia thi ồ u n ồ n t ồ ng. T ồ t c ồ gu ồ ng máy qu ồ c gia đ ồ c l ồ p ra đ ồ ph ồ c v ồ m ồ t cá nhân hay m ồ t đ ồ ng. Không có m ồ t đ ồ nh ch ồ chính tr ồ và x ấ h ồ i nào đ ồ c ồ ng c ồ i và b ồ n v ồ ng đ ồ thi ồ t l ồ p m ồ t gu ồ ng máy cai tr ồ đ ồ a trên lu ồ t pháp. Không m ồ t nhóm hay m ồ t t ồ ch ồ c x ấ h ồ i đ ồ c l ồ p nào làm môi tr ồ ng, làm khung c ồ nh cho ng ồ i dân tham đ ồ vào vi ồ c qu ồ c gia. Cho nên sau khi ch ồ đ ồ đ ồ c tài s ồ p đ ồ thì th ồ ng sinh ra h ồ n l ồ n.

ồ nh ồ ng n ồ c nh ồ Ba Lan, Ti ồ p Kh ồ c, h ồ c ồ Nam Hàn, Đài Loan, ngay trong lúc ch ồ đ ồ đ ồ c tài còn cai tr ồ, đ ầ xu ồ t hi ồ n nh ồ ng h ồ t gi ồ ng đ ầ ng n ồ y m ồ m c ồ a x ấ h ồ i công dân. Gi ồ i trí th ồ c Hi ồ n Ch ồ ng 77, Phong trào Công đ ầnh Đ ầnh K ồ t, hay các t ồ ch ồ c sinh viên đ ồ i h ồ c, các công đ ầnh ồ Nam Hàn đ ồ u là nh ồ ng t ồ bào đ ồ u tiên sau này phát tri ồ n thành x ấ h ồ i công dân, n ồ n t ồ ng c ồ a ch ồ đ ồ dân ch ồ. ồ các qu ồ c gia thi ồ u nh ồ ng m ồ m m ồ ng c ồ a x ấ h ồ i công dân, nh ồ

Qaddafi: Chỗ để tài nào cũng sẽ chết

Tác Giả: Ngô Nhân Dũng

Thứ Bảy, 22 Tháng 10 Năm 2011 08:02

Nelorussia, Ukraina, Iraq, hay các nước Trung Á thuộc Liên Xô cũ, sau khi lật đổ chế độ tài rởi, việc xây dựng các thể chế dân chủ từ do rất khó khăn và chậm trễ.

Đó là những tầm nhìn mà người dân các nước sẽ nhìn trong chế độ tài phi suy ngẫm. Thay vì chế độ như Nga của Hùg, người lãnh đạo “tài đức vẹn toàn,” mất dân tộc hãy lo xây dựng các thể chế xã hội công dân ngay để tái thiết quốc gia sau khi lật đổ chế độ tài. Những chính quyền tài chuyên chế còn sót lại trên thế giới cũng phải suy nghĩ. Họ muốn được kết thúc trong bàn tay bác nhưng như Đông Đức, Ba Lan, Tunisie, Ai Cập? Hay họ muốn theo sự phân chia Ceau escu và Qaddafi? Phải là chế độ nào, không thể nào nuôi mãi giấc mộng “muôn năm trăm năm trăm” được. Muốn kết thúc êm thắm, tốt nhất nên dần dần từ từ do cho người dân được sinh hoạt đoàn thể, tập hợp, phát biểu, lập những hội đoàn để chuẩn bị cho một xã hội công dân tốt đẹp lại.

Chú Thích: Cách viết tên nhà tài Libya bằng chữ La tinh thay đổi. Vì chữ u và t trong tiếng Việt và Q trong tiếng Ả Rập có thể phát âm nhau cách khác nhau, “q” hoặc “k” hay “g” và “gh” tùy theo vùng. Cho nên hãng thông tấn Associated Press, báo Wall Street Journal và công ty CNN hay viết là “Gadhafi”, báo Los Angeles Times viết “Kadafi.” Đài truyền hình Ả Rập Al Jazeera, viết “Gaddafi,” trong khi nhật báo New York Times viết “el-Qaddafi,” cho có vẻ Ả Rập hơn!